



تعریف آرایه ادبی

آرایه های ادبی یا صنایع ادبی یا صنایع بدیع، دسته ای از هنرمندی های شاعرانه هستند که بر زیبایی های لفظی و معنایی شعر متمرکزند و شاعران از دید باز آن ها را به عنوان ابزاری برای قوت و طرفت شعر به کار گرفته اند.



مراعاتِ نظیر

مراعاتِ النظیر یا مراعاتِ نظیر یا صنعتِ تناسب آن است
که شاعر یا نویسنده در شعر یا نثر خود کلماتی را به کار گیرد
که با هم نسبتی و مناسبی داشته باشند



مراعاتِ نظیر

نام دیگر آرایه مراعاتِ نظیر، تناسب است.
به عبارت دیگر آرایه تناسب، آوردن کلمه‌هایی از
یک مجموعه است که بایکدیگر تناسب دارند این
تناسب می‌تواند از نظر جنس، مکان، زمان، همراهی باشد



مراعاتِ نظیر

به زبانی دیگر در آرایه مراعاتِ نظیر چند کلمه که از نظر معنایی یا به یک دلیل منطقی باید دیگر ارتباط دارند، در سخن یا نوشته به کار می رود.



مثال

مزرع سبزر فلک دیدم و داس و درو
یارم از کشته خویش آفد و هنگام درو
کلمات «مزرع» و «داس» و «کشته» و «درو»
در این بیت حافظ مراعات نظیر دارند

← مراعات نظیر به زبان ساده یعنی در سخن کلماتی را بیاریم که در معنی با یکدیگر متناسب باشند ، خواه تناسب آنها از جهت همجنس بودن باشد ، مانند: (گل و لاله)، (آفتاب و ماه و ستاره) و خواه تناسب آنها از جهت مشابهت یا همراهی باشد ، مانند: (شمع و پروانه)، (تیر و کمان)، (خسرو و شیرین)، (لیلی و مجنون).

← یعنی کلماتی که بین آنها تناسب ایجاد میشه ، ممکنه یا از یک گروه و مجموعه باشند یا بین آنها ارتباط معنایی وجود داشته باشه .

اینو بدونید که اسم دیگه ی آرایه مراعات نظیر، آرایه تناسبه 😊😊

❁ به شهر تو شیر و نهنگ و پلنگ
سوار اندر آیند هر سه به جنگ؟ (فردوسی)

در بیت بالا، میان واژگان «شیر، نهنگ و پلنگ» که همه حیوان هستند، آرایه تناسب وجود دارد.

❁ من مسلمانم،
قبله ام یک گل سرخ
جانمازم چشمه، مُهرم نور
دشت سجادهٔ من (سهراب سپهری)
میان کلمات «مسلمان، قبله، جانماز، مُهر و سجاده» و همچنین بین کلمات «گل سرخ، چشمه و دشت» آرایهٔ تناسب وجود دارد.

📖 در بیت زیر بین کدام کلمات تناسب وجود دارد؟؟

در خاک طلب بذر دعا کاشته ام
باران اجابت تو را می طلبم